

Sygn. akt IX U 289/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2019 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2019 r. w Rybniku

sprawy z odwołania Z. R. (Z. R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o ponowne ustalenie wysokości emerytury

na skutek odwołania Z. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 02 stycznia 2017 r. nr (...)

oddala odwołanie.

Sędzia

Sygn. akt IX U 289/17

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 stycznia 2017r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., na podstawie art.110a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił ubezpieczonemu, Z. R., prawa do przeliczenia wysokości emerytury, gdyż nowoustalony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat, nie jest wyższy niż 250%. Organ rentowy wskazał ponadto, że za okresy zatrudnienia, za które ubezpieczony nie udokumentował wysokości zarobków, do ustalenia podstawy wymiaru przyjęte zostały kwoty minimalnego wynagrodzenia pracowników.

Ubezpieczony wniósł odwołanie od decyzji domagając się jej zmiany i przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego na okoliczność uzyskiwanych przez ubezpieczonego wynagrodzeń w latach 1961-1979. Wniósł nadto o zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego w sprawie.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczonemu, urodzonemu (...), przysługuje prawo do emerytury górniczej od 5 września 1983r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury, wyliczony na podstawie wynagrodzenia z lat 1986-1988, wyniósł 330,92% i został ograniczony do 250%.

Po przyznaniu prawa do świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu do 25.04.1990r.

Ubezpieczony (...) złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru świadczenia od zarobków uzyskanych w całości lub w części po przyznaniu świadczenia według wariantu najkorzystniejszego na podstawie 110a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach... Do wniosku dołączył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu za lata 1980-1990 z 05.12.2016r. wystawione przez (...) S.A. w K..

W rozpoznaniu wniosku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję omówioną na wstępie.

(dowód: akta organu rentowego).

Ubezpieczony zatrudniony był w KWK (...) w K. od 01.07.1961r. do 25.04.1990r. kolejno na stanowiskach: od 01.07.1961r. do 20.12.1961r. – cieśli pod ziemią, od 21.12.1961r. do 31.01.1962r. – mechanika aparatury pod ziemią, od 01.02.1962r. do 31.12.1980r. – górnik pod ziemią, od 01.01.1981r. do 31.01.1981r. – górnik pod ziemią, od 01.02.1981r. do 25.04.1990r. – cieśli górniczego pod ziemią.

(dowód: akta osobowe ubezpieczonego).

Najkorzystniejsze wynagrodzenie w 20 wybranych latach ubezpieczony uzyskał w latach 1965 -1967, 1969-1971, 1975-1980, 1982-1989, po odtworzeniu wynagrodzeń z okresu zatrudnienia w KWK (...) w latach 1961r.- 1979r., przy przyjęciu, że ubezpieczony w tym okresie otrzymywał wynagrodzenie powszechnie obowiązujące w górnictwie, z uwzględnieniem dokumentacji zawartej w aktach osobowych ubezpieczonego, pasków zarobkowych za lata 1975-1979, uregulowań płacowych obowiązujących w górnictwie oraz przy przyjęciu, że ubezpieczony, oprócz wynagrodzenia zasadniczego otrzymywał wynagrodzenie z Karty Górnika, pełny deputat węglowy, dodatki za II i nocną zmianę.

Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyliczony z powyżej wskazanych lat jest niższy niż 250%. Przy odtwarzaniu wynagrodzeń z lat wskazanych powyżej, biegła uwzględniła, oprócz stałych składników wynagrodzenia, także wynagrodzenia za 2 niedziele w miesiącu, dodatek za II i nocną zmianę, podwójną Kartę Górnika, pomimo, iż nie zachowała się dokumentacja w zakresie ewidencji czasu pracy oraz dokumentacja płacowa, z której wynikałyby kwoty otrzymywanych dodatków.

(dowód: opinia biegłego sądowego z zakresu emerytur i rent S. K. k. 38-68 a.s. wraz z opinią uzupełniającą k. 92-102 a.s.).

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 110 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. 2018r., poz.1270 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego (ust.1).

2. Warunek posiadania wyższego wskaźnika wysokości podstawy wymiaru nie jest wymagany od emeryta lub rencisty, który od dnia ustalenia prawa do świadczenia do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie świadczenia, w myśl ust. 1, nie pobrał świadczenia wskutek zawieszenia prawa do emerytury lub renty lub okres wymagany do ustalenia podstawy przypada w całości po przyznaniu prawa do świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wynosi co najmniej 130%.

3. Okres ostatnich 20 lat kalendarzowych, o których mowa w art. 15 ust. 1, obejmuje okres przypadający bezpośrednio przed rokiem, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia.

Jednocześnie jak wynika z treści art. 110a ust.1 ustawy emerytalnej wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15,

z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

2. Ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Przepis art. 110a ust.1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych daje możliwość jednorazowego przeliczenia wysokości emerytury bez względu na to czy emerytura była zawieszona czy nie, jeśli wskaźnik przekracza 250%,
a wskazano podstawę wymiaru składek przypadających po przyznaniu prawa do emerytury.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe ubezpieczony nie spełnia warunków umożliwiających przeliczenie emerytury na podstawie art.110a ustawy emerytalnej.

Powyższe wynika jednoznacznie z opinii powołanego biegłego sądowego, na której Sąd oparł się rozstrzygając sprawę. Biegły, na podstawie posiadanej dokumentacji, przy uwzględnieniu obowiązujących w górnictwie przepisów płacowych, odtworzył wynagrodzenie ubezpieczonego za okres od 1961r. do 1979r. i ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z najkorzystniejszych 20 lat, który nie przekroczył 250%.

Wskazać należy, że wskaźnik obliczony przez biegłego, w ocenie Sądu, jest i tak zawyżony, gdyż biegły, przy odtwarzaniu wynagrodzeń za lata sporne, bezpodstawnie uwzględnił takie składniki, jak wynagrodzenie za 2 niedziele w miesiącu, dodatek za II i nocną zmianę, podwójną Kartę Górnika, pomimo, iż nie zachowała się dokumentacja w zakresie ewidencji czasu pracy oraz dokumentacja płacowa, z której wynikałyby kwoty otrzymywanych dodatków, na co słusznie zwracał uwagę organ rentowy w swych zastrzeżeniach.

Sąd oddalił wniosek ubezpieczonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłego w celu uwzględnienia dokumentów w zakresie nagród rocznych, które ubezpieczony otrzymał w latach 1965, 1966, 1971, 1973-1978, 1980, gdyż przeprowadzenie tej opinii było w ocenie Sądu zbędne. Z pewnością bowiem w latach wskazanych przez ubezpieczonego roczne nagrody z zakładowego funduszu nagród nie stanowiły podstawy wymiaru składek w świetle obowiązujących wówczas przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z 19.08.1968r. w sprawie obliczania podstawy wymiaru emerytury lub renty, zasiłków z ubezpieczenia na wypadek choroby i macierzyństwa oraz składek na ubezpieczenie społeczne (Dz.U. Nr 35, poz. 246 ze zm.) oraz uchwał Rady Ministrów Nr 8 z 12.01.1965r. do osobowego funduszu płac oraz uchwała Nr 103 z 25.05.1971r. (Mon. Pol. Nr 31, poz. 196), a także uregulowań późniejszych, tj. rozporządzenia Ministra Pracy, Płac i Spraw Socjalnych z 13.12.1976r. w sprawie dostosowania niektórych przepisów o ubezpieczeniu społecznym i o ubezpieczeniu rodzinnym do zasad określających składniki funduszu płac (Dz.U. nr 40, poz. 239) u chwała Nr 158 Rady Ministrów z 7.12.1976r. w sprawie składników funduszu płac (Mon. Pol. Nr 43, poz. 212). Nadto dokumenty, których uwzględnienia w opinii uzupełniającej, domagał się ubezpieczony, były już znane biegłemu, gdyż kserokopie tych dokumentów były dołączone do odwołania i jeśli wynikałyby z nich składniki wynagrodzenia, które należało uwzględnić przy odtwarzaniu wynagrodzenia, to biegły z pewnością by je uwzględnił.

Podkreślić należy, że nie można wysokości zarobków, stanowiących podstawę do wyliczenia składek na ubezpieczenie społeczne ustalać w sposób hipotetyczny, oparty jedynie na domniemaniu. Przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych są bowiem normami bezwzględnie obowiązującymi i nie zawierają unormowań pozwalających na ustalenie wysokości wynagrodzenia w sposób przybliżony lub prawdopodobny. Przy obliczaniu wysokości podstawy emerytury, bierze się zatem pod uwagę dokładnie ustaloną wartość - wysokość uzyskiwanego w określonym czasie wynagrodzenia. Tym samym, w sprawie o ustalenie podstawy wymiaru składki, należy dokładnie określić wysokość wszystkich składników wynagrodzenia, które mają być uwzględnione – wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 22.09.2015r. III AUa 370/14 (LEX nr 1927664).

Nie ma możliwości wyliczenia wysokości wynagrodzenia, a co za tym idzie - wysokości składek na ubezpieczenie społeczne oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury w oparciu o wyliczenia hipotetyczne, uśrednione, wynikające z porównania do wynagrodzenia innych pracowników. Uśrednione obliczenie wysokości wynagrodzenia - oparte na wynagrodzeniu otrzymanym przez innych pracowników - nie może oddać indywidualnych cech właściwych dla danego stosunku pracy. Obliczenie wysokości wynagrodzenia musi być oparte na dokumentacji, z której wynikają określone kwoty wynagrodzenia. Kwestia pobieranego wynagrodzenia musi zostać zatem udowodniona w sposób bezwzględny. Tylko dokumentacja stanowi precyzyjny dowód w zakresie wysokości wynagrodzenia w postępowaniu sądowym. Na podstawie innych dowodów nie jest możliwe dokładne określenie kwoty wynagrodzenia, a co zatem idzie - ustalenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru emerytury - wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 31.03.2015r. III AUa 1807/14 (LEX nr 1814849).

Sąd Najwyższy w wyroku z 18 grudnia 1997r. (sygn. II UK 418/97, OSNP z 1998/22/661) stwierdził, że „w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych sąd nie jest obowiązany do poszukiwania dokumentów zatrudnieniowo-płacowych, o które nie zadbała osoba dochodząca świadczenia ubezpieczeniowego”. Ten kto się stara udokumentować wyższe świadczenie musi gromadzić dokumenty, wpisy w legitymacji ubezpieczeniowej, żeby udowodnić wysokość podstawy wymiaru świadczenia (tak również Sąd Apelacyjny w Katowicach w uzasadnieniu wyroku z 14 czerwca 2018r. w sprawie IIIAUa 1903/17).

Mając powyższe na uwadze Sąd kierując się powołanymi przepisami, z mocy art.477¹⁴ §1 kpc oddalił odwołanie nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia.

SSR del. Renata Stańczak